

خودخواهان

فدریکو توتزی

مترجم: اثمار موسوی نیا

www.ketab.ir

۱۳۹۰

این کتاب ترجمه‌ای است از:

Gli egoisti

Di

Federigo Tozzi

توتزی، فدریکو، ۱۸۸۳ - ۱۹۲۰م Tozzi, Federigo

خودخواهان/ فدریکو توتزی؛ مترجم آثار موسوی‌نیا.

تهران: افراز، ۱۳۹۰.

۱۲۸ ص.

۹-۴۱۶-۲۴۳-۹۶۶-۹۷۸

فیبا

عنوان اصلی: Gli egoisti, 1923.

داستان‌های ایتالیایی -- قرن ۲۰م.

موسوی‌نیا، آثار، ۱۳۵۶ - مترجم

۱۳۸۹ خ ۵۵ ت/ PQ ۴۶۹۲

۸۵۴/۹۱۴

۲۱۳۵۸۷۷

سرشناسه:

عنوان و نام پدیدآور:

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری:

شابک:

وضعیت فهرست‌نویسی:

یادداشت:

موضوع:

شناسه‌ی افزوده:

رده‌بندی کنگره:

رده‌بندی دیویی:

شماره‌ی کتابشناسی ملی:

انتشارات افراز

دفتر مرکزی و فروش: فلسطین جنوبی، خیابان وحید نظری، بن بست افشار، پلاک ۱، واحد ۵.

تلفن: ۶۶۱۰۱۵۸۵

مرکز پخش: ۶۶۹۷۷۱۶۶

وبسایت و فروشگاه اینترنتی: www.afrazbook.com

E-mail: info@afrazbook.com

خودخواهان

فدربگو تونزی

مترجم: انمار موسوی نیا

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۰

آرایش صفحات و طراحی جلد: یاسین محمدی / آتلیه افراز

لیتوگرافی / چاپ / صحافی: ترنج / تصویر / یکتاف

شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه

قیمت: ۳۳۰۰ تومان

تمام حقوق برای انتشارات افراز محفوظ است.

هیچ بخشی از این کتاب، بدون اجازه‌ی مکتوب ناشر، قابل تکثیر یا تولید مجدد به هیچ شکلی، از جمله

چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیک، فیلم، نمایش و صدا نیست.

این اثر تحت پوشش قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان ایران قرار دارد.

یادداشت مترجم

«روح در خود چاهی عظیم نهفته دارد؛ و همه‌ی طناب‌ها
برای بیرون کشیدن آب از آن کافی نیستند. از این بالا
انفکاس‌های... این چاه بس ژرف روح را مشاهده نمی‌کنم.
نمی‌دانم جفرای از مارهای افعی را درون خویش حمل
می‌کنم یا لانه‌ای از پرندگان خوش‌آواز.»

فدریکو توتزی، زورق‌های واژگون

فدریکو توتزی (۱۹۲۰ رم - ۱۸۸۳ سیه‌نا) از آن دست نویسندگانی
است که، از دید ناقدان، موردی «سخت‌خوان» به‌شمار می‌آید. اگرچه
امروزه به اهمیت و اعتبارش پی برده شده و نامش به همراه لوییجی
پیراندلو و ایتالو ازووو در شمار نویسندگانی قرار دارد که از
بنیانگذاران رمان مدرن در ایتالیا محسوب می‌شوند. توجه و استقبال
ناقدان از آثار توتزی به آغاز دهه‌ی ۶۰ بازمی‌گردد، به لطف نقدهای
جاکومو دبندتی^۱ و جوزپه آنتونیو بورجه‌زه^۲. این نقدها تا به امروز

1 Giacomo Debenedetti

2 Giuseppe Antonio Borgese

ادامه داشتند و از مهم‌ترین آن‌ها، مطالعات لوییجی بالداجی^۱، پترونی^۲ و لوپرینی^۳ بوده‌اند. با این وجود آثار توتزی نزد مخاطب عام با اقبال چندانی روبه‌رو نشد. بالداجی دلیل این کم‌اقبالی را «تلخی و نومیدی بنیادی» نویسنده می‌داند، و لوپرینی آن را در سنگینی و سختی نوشتار وی می‌جوید.

در نویسنده‌ای که این‌چنین به‌طرزی وسواس‌آمیز زندگی شخصی‌اش را در آثارش منعکس می‌کرد، نمی‌توان از برخی وقایع سرگذشت او غافل بود: پدر فدریکو توتزی یک خرده‌مالک و مردی سلطه‌جو و خودرأی بود. مادرش که کودکی سرراهی بود اغلب دچار تشنج و بحران‌های عصبی بود و از سلامت جسمانی مساعدی برخوردار نبود و فدریکو او را در دوازده‌سالگی از دست داد. فدریکو نیز کودکی ضعیف و ناتوان بود و نشانه‌هایی از این بحران‌ها و آشفتگی‌های عصبی نیز در او بروز کرد. او پس از گذراندن مدرسه‌ی هنرهای زیبا و مدرسه‌ی فنی، تحصیلاتش را نیمه‌تمام رها کرد و پیش خود به تحصیل ادبیات پرداخت که با مخالفت شدید پدرش روبه‌رو شد. در سال ۱۹۰۴ تا ۱۹۰۵ در اثر ابتلا به یک بیماری برای مدتی بینایی‌اش را از دست داد که برای چند ماه ناگزیر از ماندن در تاریکی شد، و پس از بهبود دیگر تمایلی به از سرگرفتن زندگی سابق و دیدار دوستان و آشنایان نداشت. تا دو سال در انزوای مطلق به مطالعه و تحصیل ادبیات پرداخت و در این دوره بود که شخصیت سخت و استوار او شکل گرفت. توتزی خواننده‌ای سمج و خستگی‌ناپذیر بود، و در طی سال‌هایی که در سیه‌نا اقامت داشت، به‌طور منظم به کتابخانه‌ی عمومی می‌رفت و به تعبیر بالداجی به کسب فرهنگی

1 Luigi Baldacci

2 Petroni

3 Lupérini

دهشتناک همت گماشت: آثار متفکران و نویسندگانی چون برگسون، داروین، ویلیام جیمز، فروید، ماکس نوردو، داستایوفسکی، آلن پو، شکسپیر، بوکاچو، دانوئیزو و غیره. مطالعات وی بیشتر در زمینه‌ی روانکاوی مدرن و رؤیا بود، به همراه تحقیق و پژوهش در باب روان‌پریشی و هیستری در روانکاوی تئودول ریو و پیر ژانه. رمان ناتمام او *آدل* شرح حال دختری مبتلا به هیستری است که دست به خودکشی می‌زند. در سال ۱۹۰۷ در پی آشنایی با اِما پالاجی^۱ زندگی را از سر گرفت. اِما پالاجی دختری زیرک و باهوش بود که به کار نویسندگی نیز مشغول بود. توتزی برای یافتن او عازم رم شد، با آن اندک پولی که اِما برایش فرستاده بود. در رم مدتی به کار در یک وزارتخانه مشغول شد و پس از آن به کار روزنامه‌نگاری روی آورد و با نویسندگانی چون پیراندلو (رمان سه صلیب را به او تقدیم کرد)، بورجه‌زه، مورتی و... طرح دوستی بست. فدریکو توتزی و اِما پالاجی پس از مرگ پدر توتزی و به ارث بردن املاک وی ازدواج کردند و به سیه‌نا بازگشتند. اما به‌زودی ورشکست شدند و مدت زیادی را در فقر به‌سر بردند. توتزی در سال ۱۹۱۴ به همراه همسر و پسرش گلائو کو به رم نقل مکان کرد و تمام وقتش را به ادبیات و روزنامه‌نگاری اختصاص داد. پس از آغاز جنگ برای پیوستن به صلیب سرخ داوطلب شد. در سال ۱۹۲۰ در سن ۳۷ سالگی، هنگامی که با موتورسیکلت از سیه‌نا عازم رم بود به ذات‌الریه مبتلا شد و به‌زودی چشم از جهان فرو بست. برخی از آثار او بدین قرار است: *جانوران*، *با چشمان بسته*، *ملک*، *سه صلیب*، *جوانان و داستان‌های دیگر*، *عشق*،

خودخواهان، نواله: یادداشت‌های روزانه، خاطرات یک کارمند، تئاتر، آدل، زورق‌های واژگون، چیزها و آدم‌ها، شمارش‌ناپذیر.

مهم‌ترین نوشته‌ای که بوطیقای توتزی را به خوبی ترسیم می‌کند، مقاله‌ی من چگونه مطالعه می‌کنم به قلم اوست. در این متن بسیار مهم، نویسنده به بیان روش و نحوه‌ی مطالعه‌ی خود می‌پردازد و به‌وضوح بوطیقای شخصی و دقیق از آثارش را ترسیم می‌نماید، که می‌توان آن را به «بوطیقای قطعه» یا «نگاه» تعبیر کرد؛ کندوکاوی در اعماق روح و روان آدمی. توتزی در برابر دسیسه و توطئه در رمان کاملاً بی‌تفاوت است: «برای خیلی‌ها یک خودکشی یا جنایت جانب توجه است؛ اما هر دو از یک اهمیت برخوردارند، و همچنین مکاشفه و ادراک و هر گونه عمل اسرارآمیز ما از همان اهمیت برخوردار است؛ اما چگونه خواهد بود رفتار انسانی که، برای مثال، در نقطه‌ای به‌خصوص از مسیرش باز می‌ایستد تا سنگی را که سر راهش می‌بیند بردارد و سپس به همان مسیر ادامه می‌دهد. همه چیز در این خلاصه می‌شود که چه برداشتی می‌توان از بشرویت و طبیعت داشت.» و در جایی دیگر می‌نویسد: «از توطئه و دسیسه در رمان هیچ نمی‌دانم؛ زیرا تلاش برای شناخت تکنیک‌هایی از این دست اتلاف وقت است، همین. رضایت من در این خلاصه می‌شود که بتوانم «تکه‌ای» را پیدا کنم که نویسنده در آن به‌طور جدی موفق شده باشد صورتی ظاهری از واقعیت گریزپذیر ما ارائه داده باشد.»

جاکومو دبندتی که در نقدهایش بر آثار توتزی، او را به رمان‌نو اروپا و «رمان بحران» جویس، کافکا و پیراندلو پیوند می‌دهد، بر این عقیده است که پیراندلو و توتزی هر یک به‌طریقه‌ای متفاوت از رمان سنتی جدا می‌شوند: پیراندلو آگاه‌تر و در بهره‌گیری از ماده و عناصرش خودمختارتر است، حال آن‌که توتزی به نحوی ناآگاهانه‌تر عمل می‌کند

و داستان و شخصیت‌هایش بر او چیره می‌گردند. دبندتی در کل آثار توتزی به حضور «خاطراتی تجسم‌یافته» اشاره می‌کند که به هرج و مرج و بی‌آشفته‌گی منجر می‌شوند و به واسطه‌ی نوعی ترس از امر ناشناخته و بیگانه متجلی می‌شوند، همچون ظهور اشیاء، حشرات و موجوداتی مختلف که نمی‌توان با آن‌ها ارتباط برقرار کرد و چیزی «آزارنده» و «مخرب» در خود دارند. مشخصه‌ی بارز آثار توتزی به‌زعم دبندتی «جانورانگاری» شخصیت‌ها و حضور گسترده‌ی جانوران و طبیعت در آثار اوست. این‌جاست که دبندتی توتزی را به کافکا پیوند می‌دهد. به عقیده‌ی او این جانورانگاری می‌تواند کنشی مبتنی بر روان‌درمانی باشد که نویسنده سعی دارد به‌واسطه‌ی آن بر هراس‌هایش چیره شود، همان‌گونه که انسان‌های غارنشین تصاویری از حیوانات را بر روی دیوار غارها رسم می‌کردند تا بر احساس ترس از آن حیوان غلبه کنند. و یا به تعبیر لوپیرینی، انسان بیش از آن‌که تصویری از خدا باشد، «فرزند حیوان» دانسته شده است. و نوآوری و مدرن بودن بوطیق‌ای توتزی را می‌توان در همین امر جست؛ بوطیقایی که بر پایه‌ی اعمال شرح‌ناپذیر و غیرمنطقی انسان شکل گرفته است که بیش از هر تکنیک روایی دیگری توجه نویسنده را به خود جلب می‌کند.

رمان خودخوانان از آخرین آثار توتزی است. داریوس گاوینسای، قهرمان رمان گویی تداومی از حالت‌های ذهنی و روانی لئوپولدو گرادای، قهرمان رمان خاطرات یک کارمند است. شخصیت در وضعیتی از اضطراب روانی به‌سر می‌برد که در نتیجه‌ی ناتوانی وی در گسترش روابطی مناسب با دیگران حاصل شده است. این عدم ارتباط و درک‌ناپذیری به رابطه‌ی عاشقانه‌ی او نیز کشیده می‌شود. اثر از لحنی دانونزوئی بهره می‌برد و وقایع آن در شهر رم می‌گذرد؛ بازگویی ماجرای عاشقانه در فضای وهم‌انگیز و منحن شهر رم. رمان نوعی

کاوش روانکاوانه در ذهن شخصیت‌ها است، کاوش در آن منطقه‌ی تاریکی که روان نام دارد.

ترجمه‌ی این اثر با وسواس و دقت فراوان انجام شده است و سعی بر این بوده که نثر موجز، دشوار و شاعرانه‌ی نویسنده تا حد ممکن منتقل شود: جمله‌بندی‌هایی که به بریده‌گویی معطوف‌اند و جهان ساکن، کند و سنگوار شده‌ی توتری و شخصیت‌هایش را تشدید می‌کنند. همچنین نشانه‌گذاری نامعمول وی به‌خصوص استفاده‌ی وسواس‌آمیز او از ویرگول و نقطه ویرگول جهت ایجاد وقفه و گسست در متن.

۱. م.

www.ketab.ir